T. »Postimehe« trükikoja juhatajaks Tartus, omandas siis ostuteel Tallinnas K. R. Pusta' (vt.) trükikoja, mille a. 1919 müüs Posti Peavalitsusele, asutades ühtlasi endale uue graafikatööstuse. T.-u ettevõttes on valmistatud esimesed Eesti postmargid ja osalt ka rahamärgid iseseisvuse esimestel aegadel; praegugi on T.-u graafikatööstus tsinkograafia ja graafika alal parimaid ja moodsaimaid kodumaal. — Kutsetöö kõrval on T. osa võtnud ka seltskondlikust tegevusest. Ta on olnud juhtivail kohil m. s. Berliini Eesti Seltsis, Tallinna trüki- ja köitetöökodade omanikkude seltsis ja kaitseliidus.

õieti: Talviken *J. M.*

TALVIK, Siegfried Ferdinand, eelmise vend, arstiteadlane, sünd. 8. IX 1878 Tartus, õppis peale H. Treffner'i eragümnaasiumi lõpetamist aa. 1900—07 Tartu ülikoolis arstiteadust, toimides 1905. a. peale noor. assistendi k. t.-na ülikooli närvi- ja vaimuhaigete kliinikus. Lõpetanud a. 1907 ülikooli, asus T. jaoskonnaarstiks Kihelkonda Saaremaal, siirdus a. 1909 Narva ja sealt a. 1910 Pärnu. Ilmasõja ajal oli ta 1914. a. Nišis Serbia Punase Risti ja 1915. a. Vene Edelarindel Ülevenemaalise Semstvode Liidu teenistuses; aa. 1916 - 17 toimis ta Tartus »Severopomošči« põgenikkude laatsareti korraldajana ning juhatajana ja oli sügisest 1917 kuni saksa okupatsiooni alguseni kevadel 1918 Pärnu maakonnaarstiks ning 2. Eesti polgu Pärnu pataljoni arstiks. Vabadussõjast arstina osa võtnud, asus ta a. 1919 Tartu linnaarsti kohale, saades ühtlasi ülikoolis eradotsendiks arstiteaduse ajaloo alal ja pidades seal a. 1920 ülesandel loenguid kohtulikust arstiteadusest. Jaan. 1921 omandas ta *dr. med.* astme väitekirjaga »Die Lepra im Kreise Oesel« (Tartu, 1921), mis sisaldab 18 a. kestnud vaatluste andmeid ühes leepra ajalooga Baltimail, valiti a. 1923 kohtuliku arstiteaduse professori k. t.-ks ja a. 1925 korral professoriks. Teaduslikul otstarbel on T. mitmel korral viibinud välismaal teadusl. asutistes ja kongressidel. »Eesti Arsti« ilmumisest alates (1921) kuni senini (1928) on T. olnud selle ajakirja tegelik toimetaja, 1925. a. alates koos eradots. A. Valdes'ega (vt.); ühtlasi toimetas ta aa. 1921—24 populaar-teadusl. ajakirja »Tervis« ja on avaldanud kirjutisi mitmes muuski ajakirjas. Terve rida töid on T.-u sulest ilmunud kodu- ja välismaa ajakirjus kohtuliku arstiteaduse alalt. — Kutsetöö kõrval on T. kestvalt ja agaralt osa võtnud seltskonna tegevusest, olles m. s. »Võitleja« ja Eesti Seltsi abiesimeheks Narvas ja Eesti Kooliseltsi esimeheks ning »Endla« abiesimeheks Pärnus.

Isikl. j. m. saadud andmed. *T.*

TAMM, Ano (Aino), lauljanna, sünd. 11. XII 1864 Tarvastu klk. Kuresaare v. Kitsi talu peremehe Tõnis T.-e tütrena, õppis Tarvastu klk.-koolis H. Wühner'i (vt.) juhatusel ja hiljemini Lilli Suburg'i (vt.) tütarlastekoolis Viljandis. Siin klaveri- ja laulutunde võtnud, pääsis ta suurte raskuste järele Peterburi, kus ta 3 a. õppis sealses muusikakoolis, olles pr. Grening-Wilde' õpilane, ja täiendus selle järel a.-st 1898 Berliinis, Itaalias ja Pariisis Mathilde Marchesi' juures. Iseseisvalt esinema hakkas T. a.-st 1891, mil ta oma esimesed kontserdid andis Põltsamaal, Paides, Paistus ja mujal kodumaal. A. 1900 esines ta eesti rahvaviisidega esmakordselt Pariisis ja andis sealsamas s. a. iseseisva kontserdi. Sest ajast on ta eduga kontsertinud Pariisis, Londonis, Peterburis ja kõigis kodumaa linnades ja aleveis, propageerides eriti rahvuslikku muusikat ja klassikalist repertuaari Vanema eesti kunstlauljannana on T. esimesena tutvustanud Euroopat eesti rahvalauluga; ka on tema õhutusel ja kaasabil mitmed eesti rahvaviisid nii Eesti kui välismaa heliloojate poolt ümber töötatud. — Praegu (1928) toimib ta lauluõpetajana Tallinna konservatooriumis.

E. L. L. Muusikaleht 1926, nr. 1, 2, 5, 6. (J. A a v i k). *J. A.*

TAMM, Jaan, eelmise vend, muusikategelane, sünd. 30. XII 1874 Tarvastu klk. Kuresaare v. Kitsi talus, hakkas juba poisikesena isa eeskujul viiulit mängima, astus peale Tarvastu klk.-kooli lõpetamist (1889) Treffner'i eragümnaasiumi Tartus ja pääsis a. 1891 Peterburi konservatooriumi metsasarve klassi, kus õppis prof. L. Homilius'e juhatusel. A. 1897 konservatooriumi lõpetanud, sai ta s. a. metsasarve-klassi õpetajaks samas konservatooriumis, a. 1904 vanemaks õpetajaks ja a. 1908 professoriks. Aa 1910—20 toimis ta ühtlasi konservatooriumi inspektori abina, 1897—1918 õueorkestri ja 1918—19 Peterburi Mariateatri solistina. A. 1920 siirdus ta Eestisse, kus sai s. a. Tallinna kõrgema muusikakooli professoriks ja a. 1923 konservatooriumi direktoriks. Peterburis asudes võttis T. osa ka eesti seltsielust, juhatades aa. 1892—95 Eesti Kooliseltsi laulukoori ja esinedes siis kui ka hiljemini solistina eesti seltside piduõhtuil. Tänu T.-e soovitustele ja abile on mitmed eesti soost õpilased pääsnud Peterburi konservatooriumi.

Isikl. saadud andmed; E. L. L. Muusikaleht 1925, nr. 1; Pvl. 1925, nr. 12. *J. A.*

TAMM, Jakob, õpetaja ja kirjanik, sünd. 25. IV 1861 Nõo klk. Mõtsküla karjamõisas moonamehe pojana. Tema vanemail tuli tihti mõisast mõisa kolida ja nii pidi 10-aastane Jakob T. kodu alustatud lugemisoskusele lisa hankima Rannu klk. Koopsi külakoolis, 1 a. hiljemini (1872) aga juba Rõngu klk. Kire-